

Háborús és népellenes bűnösök népbírósági perei (1945–1950)

Az 1945 és 1949 közötti perek másik csoportjával szemben az itt feltüntetett perek nem koncepciós perek voltak. Bár sok esetben az egyéni bosszú és a politikai célok vezették ezen ügyek irányítóit is, továbbá eljárási hibák, bizonyítási hiányosságok jellemezték e pereket, mégis az itt elítéltek döntő többsége valóban bűnöket követett el. (Az ítéletek szigora azonban számos esetben ébreszt kételyeket a kutatókban.) Ezen ügyekben a 81/1945. ME., illetve az azt módosító 1440/1945. ME. rendeletek alapján felállított népbíróságok jártak el, amelyek feladata a háborús és népellenes bűnök feltárása és a bűnösök felelősségre vonása volt. (A rendeleteket törvényerőre emelte az 1945. VII. tc. a népbíráskodásról.) Ezen eljárásokban majdnem hatvanezer fő ügyét vizsgálták, 27 ezer elmarasztaló ítélet született (ebből 477 halálos ítélet, amelyek közül 189-et végre is hajtottak). Ennek megfelelően e táblázat csak a legismertebb személyekre, illetve ügyekre terjedhetett ki.

A népbíróság elsőfokú ítélete jogerős volt, ha minden népbíró egyetértett az ítélet mértékével. Ha a népbírák között nem volt egyetértés, az ügy automatikusan a Népbíróságok Országos Tanácsa elé került. (Az elítélt egyes bűncselekmények megállapítása esetén egyáltalán nem fellebbezhetett, más esetekben is csak 5 évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetésnél). Ennél is súlyosabb kifogás a népbíráskodás ellen az, hogy az azt elrendelő jogszabályok visszamenőleges hatályúak voltak, azaz olyan cselekményeket is büntettek, amelyek az elkövetés idején nem számítottak büntettnek.

A dátumokat év.hó.nap. formátumban, egybeírva adtam meg. A különböző ügyek a jogerős ítélet időrendi sorrendjében szerepelnek a táblázatban.

A Budapesti Népbíróságon ítélező fontosabb bírák: Major Ákos, Nagy Károly, Molnár László, Jankó Péter, Gálfalvy István, Pálosi Béla, Tutsek Gusztáv, Olti Vilmos. (Közülük többen részt vettek a későbbi koncepciós perekben, 1956 előtt és/vagy után.)

A Népbíróságok Országos Tanácsán ítélező fontosabb bírák: Bojta Béla, Várady Sándor, Sarlós Márton, Szabó Zoltán, Boglutz László, Szabó Mihály.

A jelzett adatok fő forrása:

Solt Pál (főszerk.): Iratok az igazságszolgáltatás történetéhez. 1–5. kötet. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, 1992–1996. (Különösen a 4. kötet.)

Utolsó módosítás: 2009. június 17.

Rövidítések:

BMB – Budapesti Megyei Bíróság

BNT – Budapesti Néptörvényszék

BNB – Budapesti Népbíróság

LB – Legfelsőbb Bíróság

NOT – Népbíróságok Országos Tanácsa

é. – év

éf. – életfogytiglani

h. – halál

Fővádlott	Vádlottak neve	Ítéletek ideje	Bíróság és bíró neve	Ít. I.	Ít. II.	Megjegyzés
Haynal	Haynal Alajos	1945.02.02.?	BNT Major	h.	–	távollétében ítélik el
	Rotyis Péter			h.	–	1945.02.03. kivégzik
	Szívós Sándor			h.	–	1945.02.03. kivégzik
Muray	Herczeg Tibor	1945.04.01. 1945.04.	BNB Major NOT	éf.	éf.	
	Muray Lipót			h.	h.	1945.05.01. kivégzik
	Spóner Rudolf			h.	h.	1945.05.08. kivégzik
Meskó	Meskó Zoltán	1945.05.17. 1945.06.14.	BNB Major NOT Bojta	5 é	éf.	
Bárdossy	Bárdossy László	1945.11.02. 1945.11.13.	BNB Major NOT Bojta	h.	h.	1946.01.10. kivégzik
	Dövényi Nagy Lajos	1945.10.13. 1945.11.29.	BNB NOT	h.	h.	kegyelemből éf. k. 1960.04.01. szabadult.
	Pálffy Fidél gróf	1945.12.15. 1946.02.01.	BNB NOT	h.	h.	1946.03.02. kivégzik
Imrédy	Imrédy Béla	1945.11.23. 1946.02.04.	BNB Nagy K. NOT Bojta	h.	h.	1946.02.28. kivégzik
	Budinszky László	1945.12.12. 1946.02.26.	BNB Gálfalvy NOT	h.	h.	1946.03.07. kivégzik
	Rajniss Ferenc	1945.12.07. 1946.03.01.	BNB NOT	h.	h.	1946.03.12. kivégzik
Szálasi	Beregfy Károly	1946.03.01. (1946.03.13. a *-gal jelzettek esetében)	BNB Jankó (NOT kegyelmi tanács)	h.	–	1946.03.12. kivégzik
	Csia Sándor*			h.	–	1946.03.19. kivégzik
	Gera József			h.	–	1946.03.12. kivégzik
	Kemény Gábor báró*			h.	–	1946.03.19. kivégzik
	Szálasi Ferenc			h.	–	1946.03.12. kivégzik
	Szöllösi Jenő*			h.	–	1946.03.19. kivégzik
	Vajna Gábor			h.	–	1946.03.12. kivégzik
Grassy?	Grassy József	1946.01.11.	BNB	h.	h.	kiadják őket Jugoszl.-nak; kivégzések: 1946.11.05.
	Zöldy Márton	1946.03.02.	NOT	h.	h.	
Jaross	Baky László	1946.01.07. 1946.03.27.	BNB NOT	h.	h.	1946.03.29. kivégzik
	Endre László			h.	h.	1946.03.28. kivégzik
	Jaross Andor			h.	h.	1946.04.11. kivégzik
	Basch Ferenc	1946.01.18. 1946.03.28.	BNB NOT	h.	h.	1946.04.26. kivégzik
	Kovarcz Emil	1946.05.02.	BNB	h.		1946.05.02. kivégzik
	Hain Péter	1946.05.06.	BNB	h.		1946.06.27. kivégzik
	Ruszkay Jenő	1946.03.09. 1946.05.15.	BNB NOT	h.	h.	1946.06.22. kivégzik
	Ferenczy László	1946.04.09. 1946.05.16.	BNB NOT	h.	h.	1946.05.31. kivégzik
	Szombathelyi Ferenc	1946.03.30. 1946.05.22.	BNB NOT Bojta	10é	éf.	1946.09. kiadják Jugoszl.-nak; 1946.11.05. ott kivégzik
	Hellebronth Vilmos	1946.03.14. 1946.06.12.	BNB NOT	15é	h.	1946.10.14. kegyelemből éf. k. 1963.03. szabadult.
	Hubay Kálmán	1946.04.09. 1946.06.17.	BNB NOT	h.	h.	1946.06.22. kivégzik
Sztójay	Kunder Antal	1946.03.22. 1946.07.01.	BNB NOT	éf.	h.	1946.08.16. kegyelemből éf. 1956. kiszabadul, külf.-re m.
	Rázt Jenő			h.	h.	1946.08.16. kegyelemből éf. k. 1952.01.21. meghal.
	Reményi-Schneller Lajos			h.	h.	1946.08.24. kivégzik
	Szász Lajos			h.	h.	1946.08.10. kivégzik
	Sztójay Döme			h.	h.	1946.08.24. kivégzik
	Szakvály Emil	1946.04.01. 1946.07.20.	BNB NOT	10é	éf.	1956.11.01. kiszabadítják, külf.-re ment
	Kassai-Schallmayer Ferenc	1946.04.02. 1946.08.23.	BNB NOT	h.	h.	1946.10.30. kivégzik
	Kolosváry-Borcsa Mihály			h.	h.	1946.12.06. kivégzik
	Antal István	1946.04.05. 1946.08.31.	BNB NOT	h.	h.	1946.10.14. kegyelemből éf. k. 1960.04.01. kegyelmet kapott
	Feketehalmy-Czeydner Ferenc	1946.05.22. (1946.10.31.)	BNB (Jugoszl.)	h.	h.	I.f. ít. után kiadják Jugoszl.-nak; 1946.11.05. kivégzik
	Hajnácskőy László	1946.11.22.	BNB	h.	h.	1947.02.24. kivégzik
	tasnádi Nagy András	1946.08.01. 1946.12.28.	BNB NOT	h.	éf.	1956.07.01. meghal. (fegyházban?)
	dorogi Farkas Ákos	1946		10é	10é	1955. fogságban meghalt
	Fiala Ferenc	1946. 1946.	BNB NOT	h.	éf.	1956.10. kiszabadult, külf.-re ment

	Hóman Bálint	1946.		éf.		1951.06.02. meghal
	Málnási Ödön	1946?		10é		1956. kiszabadul, külf.-re m.
	Matolcsy Mátyás	1946.		10é		1953.06.20. meghal
	Serényi Miklós gróf	1946.?		éf.		1956. kiszabadul, külf.-re m.
Kádár M.	Bilkey-Papp Zoltán	1946.05.18. 1947.05.19.	BNB Gálfalvy NOT Bojta	h.	h.	1947.10.23. kegyelemből éf.; 1951.03.21. kivégzik
	Homolay Zoltán			h.	h.	1947.10.23. kegyelemből éf. k. 1958.02.04. kiszabadul.
	Kádár Mihály			15é	7é	
Jány	Jány Gusztáv	1947.10.04.	BNB Pálosi B	h.	h.	1947.11.26. kivégzik 1993.10.04. rehabilitálják
Pümkösty	uzoni Pümkösty László	1947.05.21. 1947.10.07.	BNB NOT Szabó M	h.	h.	1948.04.21. kivégzik
Zsitvay?	Méhes Ignác	1946.06.01. (1946.12.18.) 1948.06.15.	BNB (NOT Bojta) NOT		3,5é	1946.06.01. után külf.-re mentek. Távollétükben ítélik el öket. 1992.11.09. felmentik
	Zsitvay Tibor			2,5é	8é	
	Paulay Gyula			3,5é	3,5é	1992.11.09. felmentik
	Krayzell Miklós			2é	2é	1992.11.09. felmentik
Héjjas	Francia Kiss Mihály	1947.05.13. 1948.07.28.	BNB NOT	h.	h.	távollétében ítélték el; 1957.08.13. kivégzik
	Héjjas Iván			h.	h.	távollétében ítélték el.
	László Dezső	1946.05.31. 1949.05.03.	BNB NOT	h.	h.	1946.10.02. új eljárás indul; 1949.05.30. kivégzik
	Pásztóy Ámon	1949.05.28. 1949.07.15.	BNB NOT	h.	h.	1949.08.10. kivégzik
	Stomm Marcell			12é	12é	1951.05.16. tér haza SzU-ból; 1954.08.06. kegyelmet kap.
Bosnyák	Bosnyák Zoltán	1951.11.12. 1952.09.06.	BMB LB	h.	h.	1951. Romániában fogják el. 1952.10.04. kivégzik